



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ  
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



Кафедра економіки, менеджменту та комерційної  
діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<b>Назва курсу</b>	<b>Основи психології та комунікацій в управлінні</b>
<b>Викладачі</b>	Володимир ЛИПЧАНСЬКИЙ, к. пед. н, доцент кафедри економіка, менеджмент та комерційна діяльність Тетяна ТУШЕВЬКА, асистент
<b>Контактні тел.</b>	+38(067) 975-51-35 Липчанський В.О. +38(050) 132-10-33 Тушевська Т.В.
<b>E-mail</b>	lindervlad92@gmail.com tushevskayatv@gmail.com
<b>Обсяг та ознаки дисципліни</b>	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 3, годин – 90 Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online) Мова викладання: українська
<b>Консультації</b>	Консультації проводяться відповідно до Графіку розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю
<b>Пререквізити</b>	Особливих вимог не потребує

**1. Мета і завдання дисципліни**

**Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи психології та комунікацій в управлінні» є вивчення психологічних аспектів та комунікативних стратегій, які можуть бути використані в управлінській діяльності, а також формування здібностей та комунікативних навичок, які в подальшому допоможуть менеджерам ефективно взаємодіяти зі своїми підлеглими, колегами та іншими зацікавленими сторонами.**

**Завдання вивчення дисципліни:**

- вивчити індивідуальні та колективні психологічні особливості працівників, які впливають на їхню ефективність у роботі;
- аналіз взаємозв'язків між комунікацією, лідерством та мотивацією в контексті управління;

- розглянути питання етики та соціальної відповідальності управління організацією;
- вивчити різні типи конфліктів та методи їх вирішення в організації, зокрема, техніку ведення переговорів;
- оволодіти сучасними психологічними методами ефективного використання людських ресурсів;

## **2. Результати навчання**

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

### ***знати :***

- сутність основних категорій психології;
- характеристики психічних станів особистості;
- когнітивні процеси в організмі людини, різновиди, особливості їх формування та вплив на них;
- основи комунікаційного процесу, його складові частини;
- напрямки розвитку практичних навичок з комунікацій, лідерстві та управлінні, зокрема, тренінги, рольові ігри, проекти тощо;
- систему соціально-психологічних методів управління;
- зміст соціально-психологічних процесів організації та психологічні технології управління;
- психологічні чинники мотивування та контролювання;
- моделі та техніки комунікацій в контексті управління організацією, зокрема, побудова діалогу, міжособистісних взаємодій, конструктивної критики тощо;
- структурні елементи конфлікту;
- підходи та напрями прогнозування і профілактики конфліктів в організації.

### ***вміти:***

- розрізняти наукові підходи щодо психологічної структури особистості
- аналізувати власний психологічний стан та стан працівників;
- управляти власними емоціями та відчуттями, а також впливати на емоції та відчуття сторонніх осіб;
- налагоджувати ефективну комунікацію у процесі управління;
- використовувати психологічний аналіз особистостей та міжособистісних взаємин у групах;
- володіти інструментарієм психологічного стимулювання працівників, що передбачає необхідність врахування внутрішнього потенціалу працівника;

- використовувати засоби оптимального впливу на працівників для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі;
  - діагностувати та аналізувати конфліктні ситуації, запобігати їх переростанню в конфлікт, своєчасно нейтралізувати конфліктні ситуації, використовувати відповідні структурні та особистісні методи управління конфліктами;
  - вчасно діагностувати конфліктогени та уникати появи тригерів у спілкуванні;
  - організувати заходи щодо профілактику конфліктів;
  - визначати фазу конфлікту та підбирати способи вирішення конфліктних ситуацій;
  - організовувати та проводити переговорний процес, медіацію.
- набути соціальних навичок (soft-skills):***
- здійснювати професійну комунікацію;
  - ефективно пояснювати і презентувати матеріал.

### **3. Політика курсу та академічна доброчесність**

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення. При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

### **4. Програма навчальної дисципліни**

#### ***Змістовий модуль 1. Методичні основи психології особистості***

**Тема 1.** Предмет і завдання психології. Методологія, методи і методики психології.

**Тема 2.** Психологічна структура особистості та управлінська діяльність.

**Тема 3.** Когнітивні психологічні процеси.

**Тема 4.** Емоції та почуття. Воля та саморегуляція.

**Тема 5.** Характер, темперамент та здібності людини.

#### ***Змістовий модуль 2. Психологія комунікаційного процесу***

**Тема 6.** Особливості соціалізації людини. Самосвідомість та самоповага.

**Тема 7.** Категорія діяльності у психології.

**Тема 8.** Спілкування: сутність та види. Поняття соціальної перцепції. Основи ділового спілкування.

**Тема 9.** Конфлікти в управлінській діяльності, попередження та способи їх вирішення.

## **5. Система оцінювання та вимоги**

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший модуль – 50 балів, другий модуль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

## **6. Рекомендована література**

### ***Базова***

1. Боковець В. В., Соколовська В. В. Управління конфліктними ситуаціями в роботі з персоналом. *Ефективна економіка*. 2020. № 10. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8244> (дата звернення: 17.06.2022).

2. Бізнес-комунікації: навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 075 «Маркетинг», освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / Укладач: Л.М. Шульгіна Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 151 с.

3. Бурмака Т. М.. Комунікативний менеджмент : конспект лекцій (для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент) / Т. М. Бурмака, К. О. Великих ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 69 с.

4. Ділове спілкування: навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за освітньо-професійною програмою «Міжнародні соціальні проекти та волонтерська діяльність» спеціальності 231 Соціальна робота. Укл.: О.І. Боковець. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 62 с.

5. Жавнерчик О.В. Психологія управління: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2020. 161с.

6. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.

7. Комуникативний менеджмент : навчально-методичний посібник для студентів економічного факультету освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 073 Менеджмент / Олійник Н. Ю. Кам'янець Подільський, 2020. 112 с.

8. Комуникативний менеджмент: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти гуманітарного факультету та навчально-наукового інституту дистанційної та заочної освіти/ Уклад. : В.П. Кубко. Одеса: ДУ «Одеська політехніка», 2021. 92 с.

9. Менеджмент соціальних конфліктів : методичні рекомендації [О. В. Івачевська, Н. С. Малєєва, І. В. Петренко, О. Г. Цукур] / за наук. ред. І. В. Петренко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології, 2020. 77 с.

10. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Конфліктологія» для студентів денної форми навчання за спеціальностями 281 «Публічне управління та адміністрування» та 051 «Економіка» (Управління персоналом і економіка праці) / Уклад. В.О. Липчанський, Т. В. Тушевська. Кропивницький : ЦНТУ, 2019. 82 с.

11. Постоян Т. Г. Психологія управління : навч. посібн. Одеса : Університет Ушинського, 2020. 195 с.

12. HR-менеджмент: навч. посіб. / І. М. Сочинська-Сибірцева, А. О. Доренська, Т. В. Тушевська. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 278 с.

13. Marianne Dainton . Applying Communication Theory for Professional Life: A Practical Introduction. SAGE Publications. 2018. 288 p

14. Psychology of management : text of the lectures for students of all specialities of higher education establishments / Ed by Romanovsky A. G.; Gren' L.M., Knysh A. Ye. Kh. : NTU "KhPI", 2015. 116 p.

#### *Допоміжна*

1. Боковець В. В., Соколовська В. В. Управління конфліктними ситуаціями в роботі з персоналом. Ефективна економіка. 2020. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8244> (дата звернення: 21.06.2023).

2. Козловцева В. А. Комунікації в публічному управлінні: конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2020. 200 с.

3. Коструба Н. С. Ефективні комунікації як засіб досягнення професійних цілей// Соціально-психологічна компетентність персоналу в сфері публічного управління [Текст] : монографія / О. В. Лазорко, О. В. Кихтюк та ін. / за заг. ред. О. В. Лазорко, Т. В. Федотової. – Луцьк : Вежа-Друк, 2020. – С. 92-105.

4. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.

5. Суспільні комунікації : методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. В. Гронь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 30 с

6. Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості : Навчальний посібник. Харків : «Контраст», 2019. 116 с.

7. Managing Conflict and Negotiation. SAGE publishing : веб-сайт. URL: [https://www.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/58510\\_Nahavandi\\_Chapter\\_11\\_proof.pdf](https://www.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/58510_Nahavandi_Chapter_11_proof.pdf) (дата звернення: 18.01.2023).

### **Інформаційні ресурси**

1. <http://buklib.net> – Наукова бібліотека "Буковина".
2. <http://pidruchniki.ws> – Українські підручники о-нлайн.
3. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws> - Законодавство України.
4. <https://pdp.nacs.gov.ua/> - Портал управління змінами
5. [www.Management.com.ua](http://www.Management.com.ua) - Інтернет-портал для управлінців
6. [www.commonground.org.ua](http://www.commonground.org.ua) – Вирішення конфліктів в Україні та закордоном (Український центр порозуміння)
7. [www.horting.org.ua/note/1455](http://www.horting.org.ua/note/1455) – Психологічний захист та його механізм
8. [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua) – офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності, Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.